

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 7 november 2017 met nummer RvVb/A/1718/0216
in de zaak met rolnummer 1516/RvVb/0365/A

Verzoekende partijen	<ol style="list-style-type: none">1. het college van burgemeester en schepenen van de gemeente EVERGEM2. de gemeente EVERGEM, vertegenwoordigd door het college van burgemeester en schepenen <p>vertegenwoordigd door advocaat Sven BOULLART met woonplaatskeuze op het kantoor te 9000 Gent, Voskenslaan 419</p>
Verwerende partij	<p>DE GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR van het departement RUIJTE VLAANDEREN, afdeling Oost-Vlaanderen</p> <p>vertegenwoordigd door advocaat Veerle TOLLENAERE met woonplaatskeuze op het kantoor te 9000 Gent, Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 90</p>
Tussenkomenende partij	<p>de bvba STORM 25</p> <p>vertegenwoordigd door advocaat Jan ROGGEN met woonplaatskeuze op het kantoor te 3500 Hasselt, Kempische Steenweg 303 bus 40</p>

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partijen vorderen met een aangetekende brief van 8 februari 2016 de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 22 december 2015 waarbij aan de tussenkomenende partij een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend onder voorwaarden voor het oprichten van een windturbine met bijhorende infrastructuur en kabeltracé, het snoeien van bomen, installeren van een houten poort en een werfbord op de percelen gelegen te 9940 Ertvelde (Evergem), Jacques Parysstraat, met als kadastrale omschrijving afdeling 4, sectie A, nummers 571A, 571B, 572B, 572C, 572D, 589, 590, 591D en 594A.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De tussenkomenende partij verzoekt met een aangetekende brief van 8 juni 2016 om in de procedure tot vernietiging tussen te komen.

De voorzitter van de Raad laat de tussenkomenende partij met een beschikking van 5 juli 2016 toe in de debatten.

De verwerende partij dient een antwoordnota en het administratief dossier in. De tussenkomenende partij dient een schriftelijke uiteenzetting in. De verzoekende partijen dienen een

wederantwoordnota in. De verwerende partij dient een laatste nota in. De tussenkomende partij dient een laatste schriftelijke uiteenzetting in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 19 september 2017.

Advocaat Jelle SNAUWAERT *loco* advocaat Sven BOULLART voert het woord voor de verzoekende partijen.

Advocaat Klaas DE PAUW *loco* advocaat Veerle TOLLENAERE het woord voor de verwerende partij.

Advocaat Jan ROGGEN voert het woord voor de tussenkomende partij.

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. FEITEN

1.

Op 14 oktober 2015 wordt aan de tussenkomende partij een stilzwijgende weigeringsbeslissing betekend voor de oprichting van een windturbine met bijhorende infrastructuur op de percelen, in de nabijheid van vier reeds vergunde windturbines op het bedrijventerrein Rieme Noord.

2.

De tussenkomende partij dient op 14 oktober 2015 bij de verwerende partij een nieuwe aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor “het langs de R4 oprichten van 1 windturbine met bijhorende infrastructuur, het bouwen van een middenspanningscabine, het nivelleren van het terrein, het inbuizen van een gracht en het aanleggen van infiltratiegrachten, het aanleggen van een bijhorend kabeltracé, het snoeien van bomen, het installeren van een houten poort en een werfbord” op de percelen gelegen te 9940 Ertvelde (Evergem), Jacques Paryslaan.

De slagschaduw- en geluidsberekeningen in de lokalisatienota houden rekening met zowel de windturbine van ENECO in Zelzate (EN1) als met de vier windturbines van EDF en ECOPOWER ten oosten van de R4 (EDF1 t/m EDF 4) en de drie windturbines van ENECO en STORM ten zuiden van de E34 (EWB1 t/m EWB3).

De percelen liggen volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan ‘Gentse en Kanaalzone’, vastgesteld met koninklijk besluit van 14 september 1977, in agrarisch gebied.

De percelen liggen ook langs de gewestweg R4 (Ring rond Gent) en binnen de omschrijving van de Zwarte Sluispolder.

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 21 oktober 2015 tot en met 19 november 2015, worden geen bezwaarschriften ingediend.

De FOD Mobiliteit en Vervoer, afdeling luchtvaart, die naar aanleiding van de eerste aanvraag op 14 juli 2015 meldde geen bezwaren te hebben, heeft geen tijdig advies uitgebracht.

Het agentschap Onroerend Erfgoed, afdeling archeologie, meldt op 22 oktober 2015 geen bezwaren te hebben, onverminderd de vondstmelding.

Het departement Landbouw en Visserij adviseert op 28 oktober 2015 gunstig, onder meer onder de voorwaarde dat de in de buurt door een andere operator voorziene windmolens ook vergund worden.

De Zwarte Sluispolder adviseert op 13 november 2015 voorwaardelijk gunstig.

Het agentschap Wegen en Verkeer adviseert op 16 november 2015 deels voorwaardelijk gunstig en deels (beperkt tot het werfbord in de bouwvrije strook langsheen de gewestweg) ongunstig.

De eerste verzoekende partij adviseert op 7 december 2015 als volgt ongunstig:

“ ...

Voorliggende aanvraag betreft het plaatsen van een windturbine, de aanleg van bijhorende infrastructuur en de aanpassing van het openbaar domein. Voor aanvragen met nieuwe openbare verkeerswegen, de tracéwijziging, verbreding, aanpassing of opheffing van wegenis dient voorafgaand aan de afgifte van een stedenbouwkundige vergunning een beslissing genomen te worden door de gemeenteraad die ter zake de volheid van bevoegdheid heeft. Dergelijke beslissing ontbreekt in dit dossier en vormt een juridische belemmering voor het eventueel verlenen van de stedenbouwkundige vergunning. Daarnaast betreft het hier een solitaire windturbine die gebouwd wordt binnen een open, ongeschonden agrarisch gebied zodat hij aanleiding geeft tot een problematische landschappelijke inpassing. Het college van burgemeester en schepenen is van oordeel dat windturbines eerst in de prioritaire zones dienen gebouwd te worden. Bijkomend is de bereikbaarheid van de windturbine problematisch. Het terrein is immers enkel bereikbaar via het aanpalende langeafstandsfietspad.

...”

De verwerende partij verleent op 22 december 2015 een stedenbouwkundige vergunning onder voorwaarden. De verwerende partij beslist:

“ ...

STEDENBOUWKUNDIGE BASISGEGEVENS UIT DE PLANNEN VAN AANLEG / RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN

Ligging volgens de plannen van aanleg + bijhorende voorschriften

De aanvraag is volgens het gewestplan GENTSE EN KANAALZONE (KB 14/09/1977) gelegen in een agrarisch gebied, bestemd voor de landbouw in de ruime zin: (...).

De aanvraag is volgens het gewestplan GENTSE EN KANAALZONE (KB 14/09/1977) gelegen in een reservatiegebied.

In deze zone gelden de stedenbouwkundige voorschriften van art. 18.7.3.a van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen. Deze voorschriften luiden als volgt:

*De **reservatie- en erfdienstbaarheidsgebieden** zijn die waar perken kunnen worden opgelegd aan de handelingen en werken, teneinde de nodige ruimten te reserveren voor de uitvoering van werken van openbaar nut, of om deze werken te beschermen of in stand te houden.*

Ligging volgens het uitvoeringsplan + bijhorende voorschriften

///

(...)

Bepaling van het plan dat van toepassing is op de aanvraag

Het goed is niet gelegen binnen de grenzen van een goedgekeurd plan van aanleg, noch binnen de omschrijving van een behoorlijk vergunde en niet vervallen verkaveling. Het blijft de bevoegdheid van de overheid de aanvraag te toetsen aan de gebruikelijke inzichten en noden betreffende een goede aanleg der plaats, gebaseerd op de eerder geciteerde voorschriften van het van kracht zijnde gewestplan.

Overeenstemming met dit plan

De aanvraag strijdt met de geldende voorschriften, want de werken staan niet in functie van de agrarische gewestplanbestemming.

Afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften

Art. 4.4.9. §1. *Het vergunningverlenende bestuursorgaan mag bij het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning voor windturbines en windturbineparken, alsook voor andere installaties voor de productie van energie of energierecuperatie in een gebied dat sorteert onder de voorschriften van een gewestplan, afwijken van de bestemmingsvoorschriften, indien het aangevraagde kan worden vergund op grond van de voor de vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaalde standaardtypebepalingen, vermeld in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, zoals de tekst ervan is vastgesteld bij het besluit van 11 april 2008.*

Het eerste lid laat geen afwijkingen toe op de voorschriften van het gewestplan die betrekking hebben op de inrichting en het beheer van het gebied.

§2. *Voor de toepassing van §1, eerste lid, geldt dat een bestemmingsvoorschrift van een gewestplan alleszins vergelijkbaar is met een categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding, indien deze concordantie vermeld wordt in de tabel, opgenomen in artikel 7.4.13, eerste lid, of in de concordantielijst, bepaald krachtens voornoemd artikel 7.4.13, tweede lid.*

De Vlaamse Regering kan die concordanties verfijnen en bepalen voor welke bestemmingsvoorschriften van de gewestplannen geen vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bestaat.

Krachtens de overeenkomstige bepalingen van art. 7.4.13 VCRO, wordt het bestemmingsvoorschrift 'Agrarische gebieden' van de plannen van aanleg, volgens de aldaar aangegeven tabel, geconcordeerd met de categorie van gebiedsaanduiding 'Landbouw'.

Het typevoorschrift 4.1 'Agrarisch gebied' bij de categorie van gebiedsaanduiding '4. Landbouw', zoals aangegeven in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen (11 april 2008), bepaalt daarbij onder meer:

'Voor zover ze door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in 'het gedrang brengen, zijn de volgende werken, handelingen en wijzigingen eveneens toegelaten:

.../...

het aanbrengen van windturbines en windturbineparken, alsook andere installaties voor de productie van (hernieuwbare) energie of energierecuperatie. De mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbating(smogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten dienen in een lokalisatienota te worden beschreven en geëvalueerd.

.../...

Natuurbehoud, landschapszorg en recreatief medegebruik zijn ondergeschikte functies in het agrarisch gebied.'

In deze context leveren de desbetreffende decretale bepalingen de principiële rechtsgrond voor de stedenbouwkundige vergunning.

VOORSCHRIFTEN EN RANDVOORWAARDEN DIE VOLGEN UIT VERORDENINGEN/OMZENDBRIEVEN

(...)

Omzendbrief RO/2014/02 (25 april 2014); afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines.

(...)

EXTERNE ADVIEZEN

Het advies (van 7 december 2015) van het college van burgemeester en schepenen van Evergem is ongunstig: (...)

Standpunt van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar

1. De toegangsweg die zal worden aangelegd in functie van de windturbine is echter geen openbare weg. Dit wordt in het aanvraagdossier duidelijk gemaakt doordat er een toegangspoort is voorzien; deze dient te voorkomen dat iedereen van de weg gebruik kan maken. Bovendien is de weg voorzien op privéterrein.

Bijkomend dat waar de private toegangsweg aansluit op de parallelweg langsheen der R4, dit gebeurt op het eigendom van het Agentschap Wegen en Verkeer. Dit blijkt ook uit de documenten in het kader van het openbaar onderzoek dat de gemeente heeft georganiseerd. M.b.t. de voorliggende aanvraag is er overleg tussen de aanvrager en AWV. Er kan dus besloten worden dat de gemeenteraad op voorliggend dossier geen bevoegdheid heeft vermits er geen sprake is van de aanleg of wijziging van openbare wegenis.

2. Zoals uit het aanvraagdossier blijkt, betreft het ook geen solitaire windturbine, maar wordt aangesloten bij een cluster van 4 vergunde windturbines ten oosten van de R4 en wordt er ten westen van de R4, op het grondgebied van Zelzate, nog 1 windturbine voorzien. Iets verder naar het noorden werden 3 windturbines vergund ten zuiden van de E34 te Assenede.

De gevraagde windturbine sluit dus aan bij 8 vergunde windturbines.

Bovendien betreft het een landschap waar reeds verscheidene visueel storende elementen aanwezig zijn, zoals de E34, de R4, toekomstige maar reeds vergunde windturbines en verscheidene industrieterreinen waardoor er moeilijk beweerd kan worden dat het een open en ongeschonden landschap is.

3. De windturbine is gelegen in een door de provincie Oost-Vlaanderen aangeduide zoekzone voor windturbines en bovendien worden de basisprincipes van voormelde omzendbrief duidelijk gerespecteerd (ruimtelijke bundeling en clustering: zie verder, bij de rubriek 'Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening').

4. Vermits de betrokken wegenis ook dienstig is voor zware landbouwtransporten naar de aanpalende akkers zal het werfverkeer voor de windturbine, mits het nemen van de gebruikelijke maatregelen bij dergelijke uitzonderlijke transporten, niet leiden tot problematische situaties.

(...)

Project-MER-screening

(...) Bij de aanvraag is een project-m.e.r.-screening gevoegd. (...)

Naar aanleiding van de ontvankelijkheids- en volledigheidsverklaring van de aanvraag op 15/10/2015 verklaarde de gewestelijk stedenbouwkundige ambtenaar zich akkoord met de conclusie van deze nota.

De opmaak van een project-MER is niet nodig.

BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

Deze beoordeling - als uitvoering van art. 1.1.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening gericht op een duurzame ruimtelijke ontwikkeling en met oog voor de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen - houdt rekening met de volgende criteria als uitvoering van art. 4.3.1. van de codex.

De windturbine wordt ingeplant in agrarisch gebied en is bijgevolg strijdig met de van toepassing zijnde stedenbouwkundige voorschriften. Op basis van de bepalingen van voormeld art. 4.4.9 VCRO kan evenwel afgeweken worden van de gewestplanvoorschriften. (...)

Voor de inplanting van een windturbinepark dient de impact van de windturbine op het landschap zorgvuldig bestudeerd te worden. Het plaatsen van een windturbine is immers een ruimtelijke ingreep waarbij gestreefd dient te worden naar een kwaliteitsvolle inplanting en integratie in de omgeving. Om de visuele hinder in open en onaangetaste gebieden te vermijden dient een bundeling van infrastructuren nagestreefd te worden. Om deze reden werden in Vlaanderen reeds windturbines ingeplant langsheen autosnelwegen, rivieren en kanalen.

De Vlaamse overheid beschouwt agrarische gebieden als uitermate geschikte zones voor de realisatie van windturbineparken. Agrarische zones langs autosnelwegen zijn daarom (niet enkel windtechnisch) zeer geschikte zones voor windenergieprojecten.

In voorliggend project staat de windturbine ingeplant nabij de R4-autosnelweg. De windturbine wordt dus gekoppeld met de aanwezige lijninfrastructuur en met het ten oosten daarvan gesitueerde 'regionaal bedrijventerrein met openbaar karakter' en 'zone voor zeehaven- en watergebonden bedrijven'.

In deze bedrijventerreinen werd recent een windturbineproject met 4 windturbines vergund (zie historiek), waarmee de turbine in aanvraag geclusterd wordt. Deze cluster wordt verder vervolledigd met één recent vergunde windturbine op het grondgebied van Zelzate (zie historiek), die van hetzelfde type is en samen met de windturbine in aanvraag een lijnopstelling evenwijdig aan de R4 vormt. Gelet op het voorgaande, kan vastgesteld worden dat het project aansluit bij de schaal en de opbouw van het landschap in de directe omgeving.

Aangezien de windturbine door zijn beperkte oppervlakte-inname weinig of geen impact heeft op het agrarisch gebied, kan ook de functionele inpasbaarheid positief beoordeeld worden.

Qua mobiliteitsimpact stelt een windturbine in exploitatie geen problemen; enkel tijdens de vrij beperkte periode van de opbouw gebeuren er een aantal mogelijks hinderlijke transporten. Vermits de toegang gebeurt vanaf de laterale weg langs de R4, valt een minimale verstoring van de mobiliteit in het gebied te verwachten.

Daarnaast kan ook de keuze van het windturbinetype een invloed hebben op de beleving in het landschap. Voor betreffend project is gekozen voor een turbine van het traag draaiende type. Een laag toerental wordt als statiger en minder storend ervaren dan een hoog toerental. De standaardkleur van de turbines is lichtgrijs. Uit onderzoek blijkt dat deze kleur het meest rust geeft in het landschap en zodoende de impact hierop verkleint. Doordat de moderne turbines standaard worden voorzien van een anti-reflectiecoating is de kans op flikkering of lichtschittering klein tot onbestaande.

In de nabijheid van de windturbine is geen ankerplaats gelegen.

Er bevinden zich een aantal beschermde monumenten en dorpsgezichten in de ruimere omgeving van de windturbine (op voldoende afstand (> 750 m) en/of er van 'afgeschermd' door bestaande infrastructuur (R4, Zeehavengebied Gent, bebouwing)), zodat weinig of geen effecten te verwachten zijn.

Het beschermd monument 'Rijschootstraat: vnl. Goed Ter Looveren met walgrachten en dreven in de onmiddellijke omgeving' (00003180) is gelegen op een afstand van ongeveer 470m van de windturbine. Dit monument is echter gelegen nabij een sterk geïndustrialiseerd landschap (grenzend aan de autosnelwegen E34/N49 en R4, ten zuiden van het bedrijventerrein Akmo, ten noordwesten van het in ontwikkeling zijnde bedrijventerrein Rieme Noord met bijhorende windturbines, ...). Tussen de bebouwing op de beschermde site en de windturbine bevinden zich nog een aantal beboste percelen en enkele lijnbeplantingen met hoogstammige bomen, waardoor de impact op de site verder beperkt wordt.

Het projectgebied en zijn directe omgeving zijn eerder van beperkt belang voor vogels en vleermuizen. Het projectgebied ligt op voldoende afstand van voornamelijk gebieden en trekroutes voor vogels en vleermuizen, nl. het Kanaal Gent-Terneuzen en omgeving en de noord(west)elijk gelegen polders. Het aanvaringsrisico wordt dan ook eerder beperkt geacht. Bovendien wordt de windturbine ingeplant t.h.v. biologisch minder waardevolle ecotopen, nl. akkers.

Nadelige invloeden op vogelpopulaties worden bijgevolg niet verwacht.

De projectzone situeert zich niet in of nabij een vogelrichtlijngebied en is ook niet gelegen in of nabij een habitatrichtlijngebied. De inplanting van de turbine zal bijgevolg geen nadelige gevolgen hebben op dergelijke gebieden.

Uit onderzoek naar de veiligheidsaspecten volgt dat zowel de directe risico's voor personen in de omgeving van het windturbinepark als de directe risico's ten aanzien van in de omgeving aanwezige gevaarbronnen, aanvaardbaar of verwaarloosbaar zijn.

De windturbine respecteert eveneens voldoende de afstand ten opzichte van de dichtstbijgelegen woonzones en infrastructuur. In de buurt van het windpark is er weinig bewoning. Alle niet betrokken woningen liggen op meer dan 250 m van de windturbine.

Vermits er volgens de geluidsstudie, rekening houdend met de overige bestaande en vergunde turbines nergens overschrijdingen zullen zijn van de geldende geluidsnormen, noch overdag, noch 's nachts, dient de windturbine niet gereduceerd te worden.

De windturbine respecteert ook de slagschaduwnormen (stilstandregeling voorzien) voor alle woonzones en individuele woningen, zoals vooropgesteld door de Vlarem-regelgeving.

Het inplanten van de windturbine in het agrarisch gebied heeft geen noemenswaardige invloed op de land- en tuinbouw; het bodemreliëf wordt er niet door gewijzigd. Het agrarisch gebruik van de betrokken percelen wordt door de beperkte oppervlakte-inname van de windturbine nauwelijks beperkt; de realisatie van de algemene bestemming van het gebied, noch het efficiënt bodemgebruik worden bijgevolg in het gedrang gebracht.

M.b.t. de voorliggende aanvraag werden (voorwaardelijk) gunstige adviezen uitgebracht door het agentschap Onroerend Erfgoed, het Havenbedrijf Gent, het departement Landbouw & Visserij, de Zwarte Sluispolder en het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen, Dienst ruimtelijke planning. De betrokken voorwaarden en aandachtspunten worden, conform de bespreking in de rubriek 'externe adviezen' in deze beslissing opgenomen.

Door Wegen en Verkeer - District Gent werd m.b.t. een onderdeel van de aanvraag (het werfbord) een ongunstig advies uitgebracht, gelet op de inplanting in een achteruitbouwstrook. Vermits het slechts een tijdelijke constructie betreft, die een

verwaarloosbare impact heeft t.o.v. de op te richten windturbine, kan een licht gewijzigde inplanting net voorbij de bouwlijn aanvaard worden. Ter zake wordt een voorwaarde in de beslissing opgenomen.

Dergelijke werkwijze is, gelet op de zeer beperkte wijziging t.o.v. de aanvraag en het feit dat tegemoet gekomen wordt aan het advies van AWW, in overeenstemming met de bepalingen van art. 4.3.1, §1, 2e en 3e lid VCRO.

Door het Directoraat-generaal Luchtvaart werd tot op heden geen advies uitgebracht. Op 14/07/2015 werd m.b.t. een identieke aanvraag (8.00/44019/9305.1) wel een voorwaardelijk gunstig advies gegeven; in alle redelijkheid kunnen de in dit advies gestelde voorwaarden in onderhavige beslissing opgenomen worden.

Naar aanleiding van het openbaar onderzoek werden geen bezwaren ingediend; dit wijst er op dat er m.b.t. het voorliggend project een ruim maatschappelijk draagvlak bestaat bij de inwoners van Ertvelde, hetgeen in de zoektocht naar geschikte locaties op vandaag vaak, niet evident is.

Door het college van burgemeester en schepenen van Evergem werd een ongunstig advies uitgebracht. Vermits de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar de mening toegedaan is dat de gemeenteraad in voorliggend dossier geen bevoegdheid heeft, dat de aanvraag geenszins betrekking heeft op een solitaire windturbine, dat de bereikbaarheid van de site niet tot onoverkomelijke problemen zal leiden en dat het betrokken gebied, gelet op de situering nabij de R4, de grootschalige bedrijventerreinen ten oosten daarvan en de inplanting van diverse windturbines in de directe omgeving wel degelijk als een prioritaire zone kan beschouwd worden, wordt het advies van het schepencollege niet bijgetreden.

ALGEMENE CONCLUSIE

Uit voorgaande overwegingen kan besloten worden dat de aanvraag met toepassing van voormeld art. 4.4.9 VCRO in overeenstemming is met de bestemming van het gebied en dat de goede ruimtelijke ordening er niet door geschaad wordt.

De aanvraag komt in aanmerking voor vergunning, mits naleving van de hierna vermelde voorwaarden:

- het werfbord dient ingeplant te worden ter hoogte van de elektriciteitscabine, op min. 30m uit de gracht langs de R4.*
- de voorwaarden die geformuleerd worden in het advies van het Directoraat-generaal Luchtvaart van 14/07/2015.*
- de voorwaarden die geformuleerd worden in het advies van 20/11/2015 van Wegen en Verkeer District Gent.*
- de nodige maatregelen dienen genomen te worden om te voldoen aan de VLAREM-normen. indien de windturbine niet meer operationeel is, dient ze ontmanteld te worden en dient het terrein in zijn oorspronkelijke staat hersteld te worden*

...

Dit is de bestreden beslissing.

Blijkens de door de tussenkomende partij bijgebrachte stukken is de milieuvergunning voor de aangevraagde windturbine, die op 24 augustus 2015 door de eerste verzoekende partij was geweigerd, in graad van beroep op 28 januari 2016 door de deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen verleend onder voorwaarden. Deze vergunning maakt het voorwerp uit van een door de tweede verzoekende partij, bij de Raad van State ingeleide vordering tot vernietiging waarvan de procedure nog lopende is (G/A 218.919/VII-39644).

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE TUSSENKOMST

Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid van het beroep

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden hieromtrent geen excepties opgeworpen.

B. Ontvankelijkheid wat betreft het belang en de hoedanigheid van de verzoekende partijen

Standpunt van de partijen

1.

De eerste verzoekende partij steunt voor haar belang op artikel 4.8.11, §1, 7° VCRO en het ongunstig advies dat zij op 7 december 2015 over de aanvraag uitbracht. Zij is van rechtswege belanghebbende en beschikt ook over een beslissing van 5 januari 2016 om in rechte te treden.

De tweede verzoekende partij steunt voor haar belang op artikel 4.8.11, §1, 3° VCRO en zet uiteen dat zij zich verzet tegen de oprichting van een extra windturbine op haar grondgebied, deelgemeente Ertvelde, waar haar stedenbouwkundig/landschappelijk beleid er op gericht is om het open karakter – in de zin van zowel een open landschap als het zicht op dat open landschap – zoveel als mogelijk te behouden. Zij wijst in dat verband op eerdere procedures tegen een windturbineproject te Assenede, op de grens van deelgemeente Ertvelde.

2.

De verwerende partij betwist niet het belang van de eerste verzoekende partij, maar wel dat van de tweede verzoekende partij.

Volgens de verwerende partij is er geen sprake van een open landschap, en dus ook niet van een zicht daarop, gelet op onder meer visueel storende wegeninfrastructuur en de industrieterreinen in de buurt (met een gipsberg, fabrieksschouw e.d.). Voorts stelt ze dat de tweede verzoekende partij geen enkele procedure tegen de windturbineprojecten van Assenede, Evergem en Zelzate bij de Raad ingeleid heeft, maar enkel een beroep tot vernietiging heeft ingediend tegen een ondergrondse kabelverbinding die het windturbinepark van Assenede moet verbinden met een (nog op te richten) onderstation te Ertvelde. Uit geen enkel stuk blijkt het stedenbouwkundig/landschappelijk beleid waarop de tweede verzoekende partij steunt. De vaststelling dat zij nooit gereageerd heeft tegen een windturbine(project) als dusdanig, lijkt op zich trouwens al tegen een dergelijk beleid of een vaste gedragslijn in te gaan.

3.

Verwijzend naar de in het inleidend verzoekschrift opgenomen luchtfoto en naar de in de antwoordnota opgenomen foto's, antwoorden de verzoekende partijen dat er wel sprake is van een open landschap. Noch de aanwezigheid van wegeninfrastructuur, noch het industrieterrein aan de overkant van de R4 en de E34 doen afbreuk aan deze vaststelling, zoals de Raad overigens reeds

bevestigde in zijn vernietigingsarrest van 15 maart 2016, nummer RvVb/A/1516/0803, met betrekking tot het windturbineproject te Assenede. Volgens dit arrest doet de aanwezigheid van wegeninfrastructuur geen afbreuk aan het landschappelijk karakter, maar ook en vooral erkent het arrest dat de omgeving, die zich in de zeer dichte nabijheid van het project van voorliggende zaak bevindt, een open agrarische omgeving is.

De vaststelling dat de verzoekende partijen geen procedures tegen een windturbine(project) als dusdanig in de omgeving hebben aangespannen, ontnemt de tweede verzoekende partij bovendien niet het belang om de vernietiging te vorderen van het op haar grondgebied vergunde project dat haar beleidsmatig het zwaarste treft. Zij hoeft het doorkruisen van haar belang ook niet met stukken te staven; het volstaat dat zij het aannemelijk maakt en dat heeft zij meer dan summier gedaan.

4.

Met haar laatste nota voegt de verwerende partij nog een aantal foto's (met aanduiding op het stratenplan) toe op basis waarvan zij stelt dat niet ernstig kan ontkend worden dat er op de bewuste plaats geen sprake is van een open landschap en van een zicht op een open landschap.

5.

De tussenkomenende partij, die voorheen geen opmerkingen formuleerde aangaande de ontvankelijkheid van het beroep, vraagt uiteindelijk met het beschikkend gedeelte van haar laatste schriftelijke uiteenzetting om *'het beroep deels onontvankelijk te verklaren bij gebrek aan belang'*. Zij licht dit niet toe.

Beoordeling door de Raad

1.

De eerste verzoekende partij is van rechtswege belanghebbende ingevolge artikel 63 van het decreet van 4 april 2014 houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de ruimtelijke ordening en het grond- en pandenbeleid, dat aan artikel 4.8.11, § 1, eerste lid VCRO, de volgende bepaling toevoegt:

"§1 De beroepen bij de Raad kunnen door de volgende belanghebbenden worden ingesteld:

...

7° het college van burgemeester en schepenen voor vergunningen, afgegeven binnen de bijzondere procedure, op voorwaarde dat het tijdig advies heeft verstrekt krachtens artikel 4.7.26, § 4, eerste lid, 2°, of ten onrechte niet om advies werd verzocht."

Het beroep in hoofdte van de eerste verzoekende partij is ontvankelijk.

2.

De tweede verzoekende partij, die op grond van artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO als publiekrechtelijk rechtspersoon optreedt, kan een beroep instellen bij de Raad wanneer ze aannemelijk maakt dat zij rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden ingevolge de volgens de bijzondere procedure genomen vergunningsbeslissing. De aangevoerde hinder of nadelen hoeven niet absoluut zeker te zijn. Het volstaat dat de tweede verzoekende partij redelijkerwijze aannemelijk maakt dat er een risico bestaat op het ondergaan van de aangevoerde hinder of nadelen ten gevolge van de bestreden beslissing.

Aansluitend bij het ongunstig advies dat de eerste verzoekende partij als adviserende instantie op 7 december 2015 uitbracht - en dat onder meer het open, ongeschonden karakter van het agrarisch

gebied waarin de windturbine zou komen te staan, beklemtoont – stelt de tweede verzoekende partij dat zij het open karakter van haar grondgebied (deelgemeente Ertvelde) zoveel als mogelijk wil behouden. Zij verzet zich daarom tegen de oprichting van de windturbine die dat stedenbouwkundig/landschappelijk beleid, dat ook in eerdere procedures (met betrekking tot de gemeenten Assenede, Evergem en Zelzate) tot uiting kwam, doorkruist.

2.1.

Het Grondwettelijk Hof heeft in zijn arrest van 27 februari 2014 (nr. 32/2014) aangegeven dat hinder en nadelen in hoofde van een gemeente kunnen afgeleid worden “wanneer de bestreden vergunningsbeslissing het beleid van de gemeente doorkruist, wat kan blijken uit het feit dat het college van burgemeester en schepenen, als adviserende instantie in de bijzondere procedure, een ongunstig advies heeft verleend of voorwaarden heeft geformuleerd die niet in de vergunning werden opgenomen”. De tweede verzoekende partij doet ook méér dan louter verwijzen naar het ongunstig advies van de eerste verzoekende partij: zij hanteert een specifiek onderdeel ervan om uiteen te zetten dat de bestreden beslissing het gemeentelijk beleid doorkruist. De tweede verzoekende partij beperkt zich dus ook niet tot algemene formuleringen.

2.2.

Los van de inhoudelijke beoordeling of er nu al dan niet sprake is van een (zicht op een) open landschap, staat vast dat de tweede verzoekende partij voor haar belang steunt op de visuele en landschappelijke effecten die de uitvoering van de bestreden beslissing op haar grondgebied zal teweegbrengen, niettegenstaande de aanwezigheid van wegeninfrastructuur en van het industrieterrein aan de overkant van de R4 en de E34.

De tweede verzoekende partij vordert bij de Raad van State trouwens ook de vernietiging van de met de bestreden beslissing overeenkomstige milieuvergunning van 28 januari 2016 (G/A 218.919/VII-39644), zoals in het feitenrelaas is aangegeven.

2.3.

Daarnaast is het ook niet betwist dát de tweede verzoekende partij een beroep (tot vernietiging) heeft ingediend tegen een ondergrondse kabelverbinding die het windturbinepark van Assenede moet verbinden met een (nog op te richten) onderstation te Ertvelde.

Het is ook begrijpelijk dat de tweede verzoekende partij zich vooral richt tegen die (windturbine)projecten die haar ruimtelijk beleid het meest treffen, wat al zeker het geval is voor een (windturbine)project op haar eigen grondgebied, zoals nu, te Ertvelde. Het feit dat de tweede verzoekende partij zelf geen beroep heeft ingediend tegen de windturbineprojecten op het grondgebied van de gemeentes Assenede of Zelzate ontnemt haar op zich dan ook niet het belang bij de voorliggende vordering.

Zij hoeft het doorkruisen van haar ruimtelijk beleid ook niet met stukken te staven; het volstaat dat zij het aannemelijk maakt en dat heeft zij ook meer dan summier gedaan.

3.

Naar het oordeel van de Raad maakt de tweede verzoekende partij voldoende aannemelijk dat de bestreden beslissing indruist tegen haar gemeentelijk stedenbouwkundig beleid.

De exceptie wordt verworpen.

VI. ONDERZOEK VAN DE MIDDELEN

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

In een eerste middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 4.3.1, §1, eerste lid, 1°, a) *juncto* artikel 4.1.1, 1°, a) VCRO *juncto* artikel 18.7.3 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen (hierna: Inrichtingsbesluit), alsook van artikel 4.3.8, §2, eerste lid VCRO, van artikel 4.3.1, §1, eerste lid, 1°, a) *juncto* artikel 4.1.1, 1°, a) VCRO *juncto* artikel 11.4.1 Inrichtingsbesluit, artikel 4.4.9, §§1 en 2, *juncto* artikel 7.4.13 VCRO *juncto* artikel 4.1. van het besluit van de Vlaamse regering van 11 april 2008 tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, alsook van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: Motiveringswet) en de materiële motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

1.

In een eerste onderdeel wijzen de verzoekende partijen op de ligging in reservatiegebied volgens het gewestplan van een deel van de aanvraag (toegangspoort, middenspanningscabine en een gedeelte van het werkvlak). De constructies zijn niet verenigbaar met de stedenbouwkundige voorschriften van de reservatiestrook (artikel 18.7.3 Inrichtingsbesluit). De bestreden beslissing erkent de ligging in reservatiegebied, maar de motivering ervan is beperkt tot dat onderdeel van de aanvraag dat in agrarisch gebied ligt.

In een tweede onderdeel stellen de verzoekende partijen dat voor het in agrarisch gebied gelegen deel van het aangevraagde enkel een stedenbouwkundige vergunning verleend kan worden indien, door de beperkte impact, de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang wordt gebracht. De bestreden beslissing bespreekt niet waarom dat het geval zou zijn.

Er valt uit de bestreden beslissing ook niet af te leiden of de mogelijke effecten op het efficiënt bodemgebruik en/of de eventuele verstoring van de uitbating(mogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten in de lokalisatienota beschreven en geëvalueerd zijn. Alleen onder de titel 'beoordeling van de goede ruimtelijke ordening' komt het gebrek aan noemenswaardige invloed aan bod, maar zonder dat daaruit kan uit afgeleid worden waarom de verwerende partij tot dat besluit is gekomen. De bestreden beslissing vermeldt de lokalisatienota niet en beschrijft noch de bestaande toestand, noch het effect van de aangevraagde inrichting op de bestaande toestand. De bestreden beslissing blijft beperkt tot een aantal stijlformules omtrent dit alles.

2.

De verwerende partij antwoordt hierop dat het onmogelijk is om tegelijk de schending van de formele en de materiële motiveringsplicht aan te voeren.

Aangaande het eerste onderdeel stelt de verwerende partij dat de reservatiestrook is opgeheven met het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Afbakening zeehavengebied Gent-inrichting R4-oost en R4-west', zoals vastgesteld op 15 juli 2005, dat een smallere 'zone voor primaire weg I' inkleurt, met nieuwe bestemmingsvoorschriften. Het louter vermelden van de bestemming 'reservatiegebied' in de bestreden beslissing berust bijgevolg op een materiële vergissing en het ontbreekt de verzoekende partijen dan ook aan enig belang om de ligging in reservatiegebied op te werpen vermits er geen gevolgen (meer) aan gekoppeld zijn.

In verband met het tweede onderdeel verwijst de verwerende partij naar de motivering onder 'afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften' en 'de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening' van de bestreden beslissing: er is expliciet van artikel 4.4.9 VCRO vertrokken en ook het

besluit van de Vlaamse regering van 11 april 2008 tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen is geciteerd.

Volgens haar is duidelijk verwoord dat en waarom de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang wordt gebracht en hetzelfde geldt voor de mogelijke effecten op het landschap. Ook de (103 bladzijden tellende) lokalisatienota bevat volgens haar voldoende gegevens, gegevens die overigens (op een enkele zin na) niet betwist zijn door de verzoekende partijen. De motivering is dus niet tot stijlfomules beperkt.

3.

Ook de tussenkomende partij wijst ten aanzien van het eerste middelonderdeel op de opheffing door (artikel 56 van) het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Afbakening zeehavengebied Gent-inrichting R4-oost en R4-west' van de bestemming 'reservatiegebied' en de kennelijk materiële vergissing in de bestreden beslissing die op zich niet tot de onwettigheid kan leiden.

Aangaande het tweede middelonderdeel stelt de tussenkomende partij nog dat de verzoekende partijen niet de juistheid van de motieven betwisten, doch wel dat ze voldoende zijn. Het valt volgens de tussenkomende partij evenwel niet in te zien wat er nog aan toegevoegd zou moeten zijn.

4.

Met hun wederantwoordnota stellen de verzoekende partijen vooreerst dat zij niet langer aandringen op het eerste onderdeel.

In verband met het tweede onderdeel merken zij op dat de verwijzing door zowel de verwerende als de tussenkomende partij naar artikel 4.4.9 VCRO en het besluit van de Vlaamse regering van 11 april 2008 tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen geen enkel nut heeft daar niet aangevoerd is dat de bepalingen ervan niet toegepast zijn, doch aangetoond is met het verzoekschrift dat niet voldaan is aan de voorwaarden van die bepalingen.

Daarnaast herhalen de verzoekende partijen dat in de bestreden beslissing geen redenen zijn te vinden op basis waarvan geoordeeld is dat de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang wordt gebracht. Ook de mogelijke effecten op het landschap zijn niet afdoende beoordeeld.

5.

De verwerende partij neemt in haar laatste nota akte van de afstand van het eerste middelonderdeel en ten aanzien van het tweede middelonderdeel verwijst zij naar de uiteenzetting in haar antwoordnota en in de schriftelijke uiteenzetting van de tussenkomende partij.

6.

De tussenkomende partij stelt in haar laatste schriftelijke uiteenzetting dat het tweede middelonderdeel elke grondslag mist: de motiveringsplicht gaat niet zo ver dat de motieven van de motieven zouden moeten weergegeven zijn, noch de volledige inhoud van de documenten waarop de beoordeling is gebaseerd.

Ten overvloede stelt de tussenkomende partij nog dat niet ernstig kan voorgehouden worden dat de lokalisatienota niet naar de mogelijke effecten op het landschap zou wijzen. Indien de Raad van oordeel zou zijn dat de motivering in de bestreden beslissing niet afdoende is, ontbreekt het verzoekende partijen aan belang bij hun kritiek omdat, aan de hand van de lokalisatienota, uiteindelijk opnieuw tot een vergunning zal dienen besloten te worden.

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partijen doen met hun wederantwoordnota afstand van het eerste middelonderdeel in verband met de loutere vermelding (zonder verdere overwegingen en/of rechtsgevolgen) in de bestreden beslissing van de gedeeltelijke ligging van het aangevraagde in reservatiegebied volgens het gewestplan. Het reservatiegebied is immers door (artikel 56 van) het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Afbakening zeehavengebied Gent-inrichting R4-oost en R4-west' (van 15 juli 2005) opgeheven.

In het tweede middelonderdeel betwisten de verzoekende partijen niet dat, afwijkend van de bestemmingsvoorschriften 'agrarisch gebied' van het gewestplan, een windturbine voor vergunning in aanmerking kan komen met toepassing van de artikelen 4.4.9 VCRO.

Zij betwisten wel de motivering van de verleende vergunning waaruit niet zou blijken of onderzocht is dat de realisatie van de algemene bestemming van het gebied niet in het gedrang komt of hoe en waarom dat niet het geval is. Evenmin kan volgens hen uit de bestreden beslissing worden afgeleid of de mogelijke effecten op de landschappelijke kwaliteiten van de plaats onderzocht zijn. Ook in de (niet in de bestreden beslissing vermelde) lokalisatienota komt dit volgens de verzoekende partijen niet afdoende (geïndividualiseerd) aan bod. Volgens hen bevat de bestreden beslissing op dat vlak enkel stijlformules.

2.

Het beginsel van de materiële motiveringsplicht houdt in dat er voor elke administratieve beslissing in rechte en in feite aanvaardbare motieven moeten bestaan. Dit betekent onder meer dat die motieven moeten steunen op werkelijk bestaande en concrete feiten die relevant zijn en met de vereiste zorgvuldigheid werden vastgesteld en dat de motieven pertinent moeten zijn en de beslissing naar recht moeten kunnen verantwoorden.

Daarenboven vereist het zorgvuldigheidsbeginsel dat de verwerende partij bij de feitenvinding slechts na een zorgvuldig onderzoek en met kennis van alle relevante gegevens een beslissing neemt. Tot slot moet de verwerende partij de gegevens die in rechte en feite juist zijn, correct beoordelen en op grond van deze gegevens in redelijkheid tot een beslissing komen.

Om te voldoen aan de formele motiveringsplicht dient de verwerende partij de redenen op te geven waarop zij haar beslissing steunt, derwijze dat het de belanghebbende mogelijk is met kennis van zaken tegen de beslissing op te komen. De opgegeven motieven moeten afdoende zijn.

De artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet concretiseren al deze beginselen voor eenzijdige rechtshandelingen met individuele strekking die uitgaan van een bestuur en die beogen rechtsgevolgen te hebben voor één of meer bestuurden of voor een ander bestuur.

Anders dan de verwerende partij opwerpt, kunnen de verzoekende partijen wel degelijk op ontvankelijke wijze tegelijk de schending van de formele en de materiële motiveringsplicht aanvoeren. Om afdoende te zijn in de zin van artikel 3 van de Motiveringswet, moet de in de bestreden beslissing opgenomen motivering immers pertinent en draagkrachtig zijn. Een motivering die inhoudelijk niet deugt, kan niet afdoende zijn.

3.

De aanvraag die heeft geleid tot de bestreden beslissing, beoogt het oprichten van een windturbine met bijhorende infrastructuur als onderdeel van het 'windturbinepark Evergem' met vier reeds vergunde windturbines in de onmiddellijke nabijheid op het bedrijventerrein Rieme Noord, ten

oosten van de R4, nog drie andere windturbines ten zuiden van de E34 en één in Zelzate, ten westen van de R4.

Bij het nemen van de bestreden beslissing is toepassing gemaakt van artikel 4.4.9 VCRO, dat bij het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning voor windturbines en windturbineparken afwijkingen toelaat van de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan (*in casu* agrarisch gebied), indien het aangevraagde kan worden vergund op grond van de standaardtypebepalingen, vermeld in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse regering van 11 april 2008 tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, zoals de tekst ervan is vastgesteld bij het besluit van 11 april 2008.

De aangevraagde windturbine is gesitueerd in agrarisch gebied volgens het gewestplan. De standaardtypebepaling van ‘agrarisch gebied’ in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse regering van 11 april 2008, laat het aanbrengen van windturbines en windturbineparken toe “voor zover ze door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen” en schrijft voor dat de mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbating(smogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten in een lokalisatienota moeten worden beschreven en geëvalueerd.

De omzendbrief RO/2014/02 “Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines”, die als richtsnoer kan gelden voor de beoordeling van vergunningsaanvragen inzake windturbines, bepaalt dat bij de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning, een lokalisatienota moet worden gevoegd waarin mogelijke hinderaspecten van de te plaatsen windturbines worden beschreven. Zo moet in de lokalisatienota bijzondere aandacht worden besteed aan de visuele hinder, slagschaduw, geluidshinder en veiligheid.

Uit de bestreden beslissing en het administratief dossier blijkt dat bij het aanvraagdossier een lokalisatienota is gevoegd, uitgevoerd door een studiebureau. De lokalisatienota bevat een beschrijving en evaluatie van onder meer de effecten op het gebruik van landbouwgronden en het landschap, evenals effecten op de veiligheid en slagschaduw- en geluidsberekeningen.

Uit de bestreden beslissing en het administratief dossier blijkt tevens dat bij het aanvraagdossier een project-m.e.r.-screeningsnota gevoegd is waarmee de verwerende partij zich akkoord verklaart. Deze project-m.e.r.-screeningsnota vestigt de aandacht op de ruimtelijke binding met de R4, de ligging nabij het sterk geïndustrialiseerd landschap van de E34/N49 met bedrijventerreinen en een beschermd monument dat op voldoende afstand nabij dat industriële landschap ligt. Het besluit is dat het project de structuur en de essentiële functies van het agrarisch gebied niet aantast, net zomin als de relictzone waarin zowel de nieuwe windturbine als de vergunde windturbines van het bedrijventerrein Rieme Noord staan. De bestaande infrastructuurelementen maken volgens de project-m.e.r.-screeningsnota dat de turbine inpasbaar in het landschap is; door de ruimtelijke concentratie ontstaat geen nieuwe versnippering van het landschap.

4.

Uit de motivering van de bestreden beslissing blijkt voorts duidelijk dat de verwerende partij de plaats in kwestie omschrijft als een agrarische omgeving met akkers en weilanden nabij de R4 en overweegt dat het plaatsen van een windturbine een kwaliteitsvolle inplanting en integratie vraagt.

In dat kader overweegt de verwerende partij in de bestreden beslissing bij de beoordeling van de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening:

“ ...

Voor de inplanting van een windturbinepark dient de impact van de windturbine op het landschap zorgvuldig bestudeerd te worden. Het plaatsen van een windturbine is immers een ruimtelijke ingreep waarbij gestreefd dient te worden naar een kwaliteitsvolle inplanting en integratie in de omgeving. Om de visuele hinder in open en onaangetaste gebieden te vermijden dient een bundeling van infrastructuren nagestreefd te worden. Om deze reden werden in Vlaanderen reeds windturbines ingeplant langsheen autosnelwegen, rivieren en kanalen.

In voorliggend project staat de windturbine ingeplant nabij de R4-autosnelweg. De windturbine wordt dus gekoppeld met de aanwezige lijninfrastructuur en met het ten oosten daarvan gesitueerde 'regionaal bedrijventerrein met openbaar karakter' en 'zone voor zeehaven- en watergebonden bedrijven'.

In deze bedrijventerreinen werd recent een windturbineproject met 4 windturbines vergund (zie historiek), waarmee de turbine in aanvraag geclusterd wordt. Deze cluster wordt verder vervolledigd met één recent vergunde windturbine op het grondgebied van Zelzate (zie historiek), die van hetzelfde type is en samen met de windturbine in aanvraag een lijnopstelling evenwijdig aan de R4 vormt. Gelet op het voorgaande, kan vastgesteld worden dat het project aansluit bij de schaal en de opbouw van het landschap in de directe omgeving.

Aangezien de windturbine door zijn beperkte oppervlakte-inname weinig of geen impact heeft op het agrarisch gebied, kan ook de functionele inpasbaarheid positief beoordeeld worden.

...

Daarnaast kan ook de keuze van het windturbinetype een invloed hebben op de beleving in het landschap. Voor betreffend project is gekozen voor een turbine van het traag draaiende type. Een laag toerental wordt als statiger en minder storend ervaren dan een hoog toerental. De standaardkleur van de turbines is lichtgrijs. Uit onderzoek blijkt dat deze kleur het meest rust geeft in het landschap en zodoende de impact hierop verkleint. Doordat de moderne turbines standaard worden voorzien van een anti-reflectiecoating is de kans op flikkering of lichtschittering klein tot onbestaande.

...

Het inplanten van de windturbine in het agrarisch gebied heeft geen noemenswaardige invloed op de land- en tuinbouw; het bodemreliëf wordt er niet door gewijzigd. Het agrarisch gebruik van de betrokken percelen wordt door de beperkte oppervlakte-inname van de windturbine nauwelijks beperkt; de realisatie van de algemene bestemming van het gebied, noch het efficiënt bodemgebruik worden bijgevolg in het gedrang gebracht.

...

Bij de beoordeling van het ongunstige advies van de eerste verzoekende partij vermeldt de bestreden beslissing onder meer nog:

“ ...

2. Zoals uit het aanvraagdossier blijkt, betreft het ook geen solitaire windturbine, maar wordt aangesloten bij een cluster van 4 vergunde windturbines ten oosten van de R4 en wordt er ten westen van de R4, op het grondgebied van Zelzate, nog 1 windturbine voorzien. Iets verder naar het noorden werden 3 windturbines vergund ten zuiden van de E34 te Assenede.

De gevraagde windturbine sluit dus aan bij 8 vergunde windturbines.

Bovendien betreft het een landschap waar reeds verscheidene visueel storende elementen aanwezig zijn, zoals de E34, de R4, toekomstige maar reeds vergunde windturbines en verscheidene industrieterreinen waardoor er moeilijk beweerd kan worden dat het een open en ongeschonden landschap is.

3. De windturbine is gelegen in een door de provincie Oost-Vlaanderen aangeduide zoekzone voor windturbines en bovendien worden de basisprincipes van voormelde omzendbrief duidelijk gerespecteerd (ruimtelijke bundeling en clustering: zie verder, bij de rubriek 'Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening').

...

Uit deze overwegingen blijkt dat de verwerende partij wat betreft de effecten op het landschap onder meer concreet rekening houdt met de bundeling van infrastructuur (de R4 en de E34 als aanwezige lijninfrastructuur, naast het ten oosten daarvan gesitueerd 'regionaal bedrijventerrein met openbaar karakter' en de 'zone voor zeehaven- en watergebonden bedrijven') en met acht windturbines waarmee geclusterd wordt.

Gegeven deze elementen, is er volgens de verwerende partij geen sprake meer van een 'open en ongeschonden (agrarisch) landschap'. Het project sluit ook aan bij de schaal en de opbouw van het landschap in de directe omgeving, met weinig of geen impact op dat landschap.

Verder overweegt de verwerende partij dat het inplanten van de windturbine in het agrarisch gebied geen noemenswaardige invloed heeft op de land- en tuinbouw, dat het agrarisch gebruik van de betrokken percelen door de beperkte oppervlakte-inname van de windturbine nauwelijks wordt beperkt en dat het bodemreliëf niet gewijzigd wordt.

In weerwil van wat de verzoekende partijen voorhouden, bevat de motivering van de bestreden beslissing meer dan enkel stijlformules. Er is afdoende duidelijk onderzocht en in de bestreden beslissing uiteengezet dat en waarom de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang wordt gebracht en hetzelfde geldt voor de mogelijke effecten op het landschap.

Het middel wordt verworpen.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

1.

In een tweede middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 4.7.26 en artikel 4.7.26/1 VCRO, van de artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet, het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur, van artikel 2, eerste lid van Richtlijn 85/337/EG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (thans artikel 2, eerste lid van Richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten), van de artikelen 4.3.1. en 4.3.3. van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, en van artikel 2 van het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage (hierna: project-MER-besluit).

Volgens de verzoekende partijen vloeit uit artikel 4.7.26/1, §2 VCRO voort dat de verwerende partij als vergunningverlenende overheid zélf, aan de hand van de criteria in bijlage II DABM, moet onderzoeken of het voorgenomen project geen aanzienlijke gevolgen kan hebben voor het milieu. De bestreden beslissing, die naar de m.e.r.-screening verwijst, is in dat opzicht onvoldoende gemotiveerd (RvVb/A/1516/0150 van 27 oktober 2015).

2.

De verwerende partij antwoordt hierop dat het door de verzoekende partijen vermeld arrest een situatie betreft van vóór het inwerkingtreden van het besluit van de Vlaamse regering van 1 maart 2013 inzake de nadere regels van de project-m.e.r.-screening, dit in tegenstelling tot voorliggende zaak.

In de bestreden beslissing is ook duidelijk onderzocht of er een screeningsnota is opgemaakt en of deze toereikend is. De verwerende partij stelt dat ze in de bestreden beslissing heeft vastgesteld dat de screeningsnota aantoont dat er geen aanzienlijke milieueffecten zijn en dat ze zich akkoord heeft verklaard met dit besluit.

De verzoekende partijen tonen ook niet aan dat het project wel aanleiding zou kunnen geven tot aanzienlijke milieueffecten, laat staan dat zij de nota ter discussie stellen.

3.

De tussenkomende partij voegt hieraan toe dat het middel onontvankelijk is bij gebrek aan belang vermits de milieuvergunning op 24 augustus 2015, in eerste administratieve aanleg, door de eerste verzoekende partij is geweigerd aan de hand van de criteria in bijlage II DABM in verband met de m.e.r.-screening stellende dat geen aanzienlijke gevolgen te verwachten zijn.

Volgens de tussenkomende partij betwisten de verzoekende partijen ook niet de juistheid van de motieven, doch wel de duidelijkheid ervan. Dit standpunt van de verzoekende partijen mist volgens haar echter feitelijke grondslag, aangezien de motieven in de bestreden beslissing opgenomen zijn en de verzoekende partijen in die omstandigheden geen belang hebben bij de aangevoerde schending van de motiveringsplicht omdat het doel van die verplichting bereikt is.

Ondergeschikt is het middel volgens de tussenkomende partij ook ongegrond omdat de bestreden beslissing een paragraaf bevat in verband met de gevolgen van de aanvraag voor het milieu en er rekening moet gehouden worden met de duidelijke en afdoende motieven van de beslissing in haar geheel.

4.

Met hun wederantwoordnota stellen de verzoekende partijen dat de vaststelling dat de eerste verzoekende partij ter gelegenheid van de milieuvergunningsaanvraag oordeelde dat geen project-MER nodig is, hen geen belang bij dit middel ontnemt. De enige beslissing die (gelet op het devolutief karakter van het administratief beroep) in het milieuvergunningsdossier nog bestaat, is deze die door de verwerende partij genomen is en een milieuvergunning heeft een andere finaliteit dan de stedenbouwkundige vergunning.

De tweede verzoekende partij heeft bovendien ongetwijfeld en meteen nog het rechtens vereiste belang bij het middel.

De verwerende partij vergist volgens de verzoekende partijen schromelijk waar zij laat uitschijnen dat er in de bestreden beslissing geen MER-screeningsonderzoek dient te gebeuren: volgens de in het middel aangevoerde bepalingen en beginselen is de verwerende partij verplicht om in een stedenbouwkundige vergunningsbeslissing binnen een MER-toets een MER-screening door te voeren en moet deze toets ook blijken geven van een eigen beoordeling op dat vlak (zie ook RvVb/A/1516/1009 van 26 april 2016 voor de reguliere procedure).

Waar de tussenkomende partij stelt dat naar de motieven van de bestreden beslissing als geheel moet gekeken worden, wijzen de verzoekende partijen erop dat het niet aan de Raad (en al evenmin aan de verzoekende partijen) is om in de bestreden beslissing op zoek te gaan naar een mogelijke beoordeling van de gevolgen van de aanvraag voor het milieu. De MER-screening betreft

bovendien een apart luik, met een andere finaliteit dan de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening.

5.

De verwerende partij sluit zich in haar laatste nota aan bij de door de tussenkomende partij aangevoerde exceptie van gebrek aan belang. Ondergeschikt herneemt zij de uiteenzetting uit haar antwoordnota.

6.

De tussenkomende partij herhaalt in haar laatste schriftelijke uiteenzetting dat de verzoekende partijen geen wettig belang bij dit middel hebben. Het devolutief karakter van het administratief beroep verhindert niet dat het tegenstrijdig is om ter gelegenheid van de milieuvergunningsaanvraag voor te houden dat er geen project-MER nodig is om dan bij de stedenbouwkundige aanvraag de schending van de MER-plicht in te roepen.

Voor het overige laten de verzoekende partijen na aan te tonen waarom de redenering dat een bestreden beslissing in haar geheel moet gelezen worden, niet zou opgaan.

Zij tonen ook niet aan waaruit zou moeten blijken dat de beoordeling in de lokalisatienota onvoldoende of niet correct zou zijn, wat uiteindelijk opnieuw tot een gebrek aan een belang bij dit middel doet besluiten: aan de hand van de lokalisatienota zal immers uiteindelijk opnieuw tot een vergunning dienen besloten te worden.

Beoordeling door de Raad

1.

Bij de aanvraag werd een project-m.e.r.-screeningsnota gevoegd.

De verzoekende partijen voeren aan dat uit de motivering van de bestreden beslissing niet blijkt of de verwerende partij zelf onderzocht heeft of er aanzienlijke gevolgen voor het milieu te verwachten zijn. De bestreden beslissing is beperkt tot een verwijzing naar de project-m.e.r.-screening, wat niet volstaat in het licht van artikel 4.7.26/1, §2 VCRO.

2.

In weerwil van wat de tussenkomende partij voorhoudt, hebben de verzoekende partijen belang bij dit middel, ook al heeft de eerste verzoekende partij bij de beoordeling van de milieuvergunningsaanvraag geoordeeld dat het voorliggende project een project betreft van bijlage III bij het project-MER-besluit, waarvoor een project-m.e.r.-screening volstaat, en dat geen aanzienlijke milieueffecten verwacht moeten worden. De milieuvergunning is te onderscheiden van de stedenbouwkundige vergunning. Bovendien heeft de eerste verzoekende partij de milieuvergunning geweigerd en bestrijden de verzoekende partijen de milieuvergunning, die door de deputatie is verleend, bij de Raad van State met een procedure tot vernietiging.

3.

Het voorwerp van de aanvraag strekt tot het oprichten van een windturbine voor productie van elektriciteit. In de bestreden beslissing wordt vastgesteld dat de aanvraag niet valt onder de projecten van bijlage I en II van het project-MER-besluit waarvoor een project-MER of MER-ontheffingsdossier moet worden opgesteld, maar dat de aanvraag wel betrekking heeft op een project dat opgenomen is in bijlage III van het project-MER-besluit.

Voor projecten onder bijlage III geldt dat de initiatiefnemer een project-m.e.r.-screeningsnota indient bij de overheid die beslist over de ontvankelijkheid en de volledigheid van de aanvraag. Het

komt vervolgens toe aan de overheid die beslist over de ontvankelijkheid en volledigheid van de aanvraag om een screeningsbeslissing te nemen, dit is een beslissing of er al dan niet een project-MER moet worden opgesteld. Die overheid dient bij die beoordeling de criteria te hanteren van bijlage II van het DABM, die het afwegingskader vormen bij het nemen van een screeningsbeslissing.

Het vergunningverlenend bestuursorgaan kan beslissen dat er geen milieueffectrapport over het aangevraagd project moet worden opgesteld indien een toetsing aan de criteria van bijlage II DABM uitwijst dat het project geen aanzienlijke gevolgen kan hebben voor het milieu en een project-MER redelijkerwijze geen nieuwe of bijkomende gegevens over aanzienlijke milieueffecten kan bevatten, of, indien er vroeger al een plan-MER werd goedgekeurd betreffende een plan of programma waarin een project met vergelijkbare effecten beoordeeld werd of een project-MER werd goedgekeurd betreffende een project waarvan het voorgenomen initiatief een herhaling, voortzetting of alternatief is, en een nieuw project-MER redelijkerwijze geen nieuwe of bijkomende gegevens over aanzienlijke milieueffecten kan bevatten.

In de bestreden beslissing verwijst de verwerende partij naar de project-m.e.r.-screeningsnota en oordeelt ze dat op basis daarvan kan gesteld worden dat de milieugevolgen van de aanvraag voldoende kunnen ingeschat worden en dat “rekening houdende met de criteria van bijlage II DABM (kenmerken van het project en kenmerken van de potentiële effecten)” geen aanzienlijke milieueffecten worden verwacht. Tevens vermeldt de bestreden beslissing dat de verwerende partij zich op 15 oktober 2015 bij de ontvankelijkheids- en volledigheidsverklaring akkoord heeft verklaard met de conclusie van de nota en dat de opmaak van een project-MER niet nodig is.

Uit de bestreden beslissing blijkt derhalve afdoende dat de project-m.e.r.-screeningsnota volgens de verwerende partij voldoende informatie bevat om een goed beeld te krijgen van de milieueffecten van het project en dat de verwerende partij aan de hand van de criteria van bijlage II DABM heeft geoordeeld dat geen aanzienlijke milieueffecten te verwachten zijn en dat geen project-MER vereist is.

De verzoekende partijen wijzen overigens niet op een gebrek aan informatie over de milieueffecten in de project-m.e.r.-screeningsnota dat zou kunnen leiden tot de vaststelling dat er wel aanzienlijke milieueffecten kunnen zijn. Ze geven evenmin aan dat volgens hen de opmaak van een project-MER vereist is.

Uit de bestreden beslissing blijkt afdoende dat de verwerende partij zelf een beoordeling heeft gemaakt aan de hand van de criteria van bijlage II DABM en tot het besluit is gekomen dat het project geen aanzienlijke gevolgen voor het milieu heeft, zodat geen schending van artikel 4.7.26/1, §2 VCRO voorligt.

De concrete motivering die betrekking heeft op de gevolgen van het project voor het milieu (onder meer gevolgen voor natuur en landschap, slagschaduw- en geluidsimpact, mobiliteitsimpact) is opgenomen in het onderdeel ‘Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening’, die in het derde middel wordt betwist.

Het middel wordt verworpen.

C. Derde middel

Standpunt van de partijen

1.

In een derde middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 4.3.1, § 1, eerste lid, 1°, b) *juncto* §2, 1° en 2° VCRO, de artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet en van de materiële motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Volgens de verzoekende partijen is de beoordeling van de verenigbaarheid van het aangevraagde met de goede ruimtelijke ordening door de verwerende partij niet naar behoren uitgevoerd.

Om te beginnen verwijst de verwerende partij onder de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening vooreerst naar de afwijking van het bestemmingsvoorschrift op basis van artikel 4.4.9 VCRO, terwijl dit geen uitstaans heeft met een toets aan de goede ruimtelijke ordening.

De verwijzing naar de met de directe omgeving (met name de lijninfrastructuur, het regionaal bedrijventerrein en de andere vergunde windturbineprojecten) vergelijkbare schaal en opbouw volstaat ook niet ter verantwoording. Een deel van die andere projecten is immers nog niet definitief vergund. Die (nog niet gerealiseerde) windturbines komen ook aan de andere kant van de R4 te staan en het bedrijventerrein ligt op maar liefst 1400 m, ver van de R4, terwijl de betwiste windturbine parallel aan de R4, middenin een ruim landbouwgebied komt te staan.

De vaststelling dat de aanvraag zou voldoen aan de omzendbrief (RO/2006/02) volstaat ook niet ter beoordeling van de goede ruimtelijke ordening (RvVb/A/1516/0134 van 20 oktober 2015) en al evenmin de beperkte oppervlakte-inname (waaruit niet *ipso facto* kan afgeleid worden dat er weinig of geen impact op de agrarische omgeving zou zijn).

De minimale verstoring van de mobiliteit tijdens de beperkte periode van opbouw (in verhouding tot het ongunstig advies van de eerste verzoekende partij) volstaat ook niet. De uitsluitende bereikbaarheid via een langeafstandsfietspad dat alleen toegankelijk is voor fietsers en landbouwvoertuigen, is immers niet alleen een probleem tijdens de oprichtingsfase, maar ook erna, wanneer er onderhoudswerken, controlebezoeken en dergelijke moeten gedaan worden. De eerste verzoekende partij had hier trouwens ook al op gewezen, zodat op de verwerende partij (die terzake van onjuiste feitelijke gegevens uitgaat) een verscherpte zorgvuldigheidsplicht rust.

En ook de vergelijking van het aangevraagde met een ander type windturbine is niet dienstig. Alleen een vergelijking met die toestand waarin er géén windturbines staan ingeplant, is relevant.

Het aangevraagde bevindt zich trouwens ook nog op ongeveer 470 m van een monumentsite 'Rijschootstraat: vnl. Goed Ter Looveren met walgrachten en dreven' (MB van 27 mei 2005) waaromtrent de bestreden beslissing uiterst beperkt en onjuist (vermits de lijnbeplanting met bomen zelf onderdeel is van het beschermd monument) oordeelt. Ondanks het gunstig advies van het agentschap Onroerend Erfgoed zal een 180 m hoge tip, met rotordiameter van 114 m, de belevingswaarde van het monument ongetwijfeld aantasten, zelfs al ligt er een (overigens zeer beperkt) bebost perceeltje tussen.

De stelling als zou er een ruim maatschappelijk draagvlak bestaan bij gebrek aan bezwaren tijdens het openbaar onderzoek volstaat evenmin om tot de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening te besluiten.

2.

De verwerende partij antwoordt hierop opnieuw dat het niet mogelijk is om tegelijk de schending van de formele en de materiële motiveringsplicht aan te voeren en dat uit de uiteenzetting trouwens blijkt dat de verzoekende partijen de motieven uit de bestreden beslissing kennen. Het is ook het geheel en de samenhang van die motieven onderling die de bestreden beslissing schragen.

Bovendien blijkt uit de wijze waarop de motivering in vraag is gesteld dat er ook geen kennelijk onredelijke beoordeling is gedaan. Een andere visie op de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening is op zich niet voldoende om de gedane beoordeling te betwisten.

Het standpunt van de verzoekende partijen in verband met artikel 4.4.9 VCRO als beoordeling van de goede ruimtelijke ordening wordt door de verwerende partij ook niet gedeeld en mocht het door de Raad wél gevolgd worden, betekent het enkel dat de passage in kwestie beter onder een andere titel was ondergebracht geweest, wat geenszins de onwettigheid van de vergunning impliceert. De bestreden beslissing verwijst ook wel naar de omzendbrief, maar niet in die mate dat de beoordeling van de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening er uitsluitend op gebaseerd is.

Waar de verzoekende partijen nog de inplanting in samenhang met de andere windturbines in de omgeving betwisten, wijst de verwerende partij er op dat de vier in het bedrijventerrein aan de overzijde van de R4 vergunde windturbines inmiddels ook al opgericht zijn. Het regionaal bedrijventerrein bevindt zich niet op een afstand van 1400 m van de aangevraagde windturbine maar reeds onmiddellijk aan de overzijde van de R4. De met de bestreden vergunning betwiste windturbine staat volgens haar ook niet in het midden, maar wel aan de rand van landbouwgebied, nabij de R4, in een zone die voor windturbineparken uitermate geschikt is bevonden.

De lijnbeplanting en beboste percelen tussen de windturbine en de monumentsite 'Rijschootstraat: vnl. Goed Ter Looveren met walgrachten en dreven' (MB van 27 mei 2005) bevinden zich vanzelfsprekend niet in de beschermde site, terwijl ook uit de bestreden beslissing geenszins blijkt dat er verwezen is naar beschermde lijnbeplanting.

In de bestreden beslissing wordt ook niet gesteld dat uit het gebrek aan bezwaren tijdens het openbaar onderzoek kan afgeleid worden dat het project verenigbaar met de goede ruimtelijke ordening is. Dit is veeleer een bijkomend, zelfs overtoollig motief.

3.

De tussenkomende partij voegt hieraan toe dat de Raad zich niet in de plaats van de vergunningverlenende overheid mag stellen en, met verwijzing naar de motieven uit de bestreden beslissing, stelt zij ook nog dat bezwaarlijk kan betwist worden dat deze niet afdoende is. De verwerende partij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, heeft ze correct beoordeeld en is op grond daarvan in redelijkheid tot haar besluit gekomen.

Het artificiële onderscheid dat de verzoekende partijen maken tussen de planologische beoordeling en de toets aan de goede ruimtelijke ordening houdt volgens de tussenkomende partij geen steek. Voor het overige stelt de tussenkomende partij vast dat de verzoekende partijen willekeurige delen uit de motivering van de bestreden beslissing citeren, terwijl de motivering als een geheel dient gelezen te worden.

De tussenkomende partij werpt op dat de verzoekende partijen geen belang hebben bij het middelonderdeel in verband met de monumentensite van de Rijschootstraat, die zich bevindt op het grondgebied van de gemeenten Assenede en Zelzate. De verzoekende partijen hebben geen belang bij de bescherming van erfgoed in een andere gemeente. Hun kritiek in verband met de mogelijke impact op die site is volgens de tussenkomende partij overigens slechts opportunistiekritiek en geen wettigheidskritiek.

4.

Met hun wederantwoordnota stellen de verzoekende partijen nog dat zij de gehele toets van de goede ruimtelijke ordening hebben besproken, zodat er geen andere nog te bespreken elementen

zijn. De vaststelling dat elk van die elementen dan foutief of kennelijk onredelijk is, maakt meteen ook dat de bestreden beslissing dient vernietigd te worden.

In weerwil van wat de tussenkomende partij voorhoudt, is de planologische verenigbaarheid (van artikel 4.4.9 VCRO) als legaliteitstoets trouwens iets geheel anders dan de ruimtelijke beoordeling die een opportuiniteitskwestie is. Pas wanneer de legaliteitstoets wordt doorstaan, is de opportuiniteit na te gaan.

De toets aan de goede ruimtelijke ordening moet bovendien gemaakt worden aan de hand van de in de omgeving bestaande toestand, wat hier een effectieve industrie op 1400 m is (en niet een planologische industriële bestemming die zich uitstrekt tot op 200 m van het aangevraagde), respectievelijk het ontbreken van windturbines in dat industrieterrein op het moment dat de bestreden beslissing genomen is (los van wat er inmiddels al gerealiseerd is).

In weerwil van wat de tussenkomende partij voorhoudt, is er voor wat de 'functionele inpasbaarheid' betreft geen lukrake/fragmentarische lezing gemaakt van de bestreden beslissing, die hieromtrent beperkt blijft tot stijlformules.

Uit de door de verwerende partij bijgevoegde foto's blijkt ook niet waarom geoordeeld is dat het aangevraagde geen impact zou kunnen hebben op de beschermde monumentsite omwille van de aanwezigheid in de verte van industriegebied. Het aangevraagde project betreft immers een enorm hoge constructie op veel kortere afstand van de monumentensite dan de constructies van het industrieterrein. Het door de tussenkomende partij opgeworpen gebrek aan belang mist feitelijke grondslag: uit het beschermingsbesluit met bijgevoegd (kadastraal) plan blijkt dat de als monument beschermde site ook deels gelegen is op het grondgebied van Evergem. Zelfs indien dat niet zou zijn, is er trouwens nog steeds de zorgplicht van artikel 4.1.9 van het Onroerenderfgoeddecreet, dat niet aan het territorialiteitsbeginsel gekoppeld is, en het passief behoudsbeginsel uit artikel 6.4.3 van dat decreet dat evenmin territoriaal gebonden is. Het middel situeert zich overigens op een heel ander niveau dan de bescherming van de beschermde site: het gaat om de toets aan de goede ruimtelijke ordening.

5.

De verwerende partij herneemt in haar laatste nota de uiteenzetting uit haar antwoordnota.

6.

De tussenkomende partij stelt in haar laatste schriftelijke uiteenzetting dat de verzoekende partijen er nog steeds niet in geslaagd zijn aan te tonen waarin de kennelijke onredelijkheid van de beoordeling in de bestreden beslissing zou bestaan.

Voorts verwijst de tussenkomende partij naar haar schriftelijke uiteenzetting.

Beoordeling door de Raad

1.

Met dit laatste middel voeren de verzoekende partijen de schending van de motiveringsplicht aan voor wat betreft de beoordeling van de verenigbaarheid van het aangevraagde met de goede ruimtelijke ordening.

2.

Het behoort tot de taak en de bevoegdheid van de verwerende partij als vergunningverlenende bestuursorgaan om overeenkomstig artikel 4.3.1, § 2, eerste lid, 1° en 2° VCRO op concrete wijze te onderzoeken of de aanvraag beantwoordt aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening,

waarbij zij de noodzakelijke of relevante aspecten van de goede ruimtelijke ordening bij haar beoordeling dient te betrekken en dient rekening te houden met de ingediende bezwaren en adviezen.

De Raad kan zijn beoordeling van de eisen van de goede ruimtelijke ordening niet in de plaats stellen van die van de verwerende partij. In de uitoefening van het hem opgedragen wettigheidsstoezicht is hij enkel bevoegd om na te gaan of de verwerende partij de haar ter zake toegekende appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend, met name of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij deze correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen.

Om te voldoen aan de formele motiveringsplicht dient de verwerende partij duidelijk de met de ruimtelijke ordening verband houdende redenen op te geven waarop zij haar beslissing steunt, derwijze dat het de belanghebbende mogelijk is met kennis van zaken tegen de beslissing op te komen. De opgegeven motieven moeten afdoende zijn. Er kan derhalve slechts rekening gehouden worden met de in de bestreden beslissing vermelde motieven.

Anders dan de verwerende partij opwerpt, kunnen de verzoekende partijen wel degelijk op ontvankelijke wijze tegelijk de schending van de formele en de materiële motiveringsplicht aanvoeren. Om afdoende te zijn in de zin van artikel 3 van de Motiveringswet, moet de in de bestreden beslissing opgenomen motivering immers pertinent en draagkrachtig zijn. Een motivering die inhoudelijk niet deugt, kan niet afdoende zijn.

De motiveringsplicht die op de verwerende partij rust, impliceert ook niet dat zij elk argument punt per punt moet bespreken en weerleggen.

Specifiek voor wat windturbines betreft, kan het vergunningverlenend bestuursorgaan zich, voor de beoordeling van de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening, ook richten naar het aangereikte afwegingskader van de omzendbrief RO/2014/02 "Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines" als toetsingskader voor de inplanting van windturbines. Dit neemt niet weg dat het vergunningverlenend bestuursorgaan het aangevraagde nog steeds aan een concrete beoordeling moet onderwerpen. De verwerende partij mag zich voor de beoordeling niet beperken tot een loutere formalistische toetsing aan de omzendbrief.

3.

De omzendbrief RO/2014/02 "Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines" komt in de bestreden beslissing aan bod bij de opsomming van de te volgen voorschriften/randvoorwaarden en verder, voor wat (het overnemen van) de principes van de ruimtelijke bundeling en clustering betreft, bij de beoordeling van de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening, zonder dat er daar specifiek melding van gemaakt wordt.

De beoordeling in de bestreden beslissing gaat verder dan een toetsing aan de omzendbrief. De windturbine wordt niet alleen beoordeeld in verhouding tot de ligging van (lijn)infrastructuur, het bedrijventerrein, en de andere (aanwezige en/of minstens vergunde) windturbines, maar ook in verhouding tot de polders en akkers, beschermde monumenten en landschappen en bewoning, met een beoordeling van de oppervlakte-inname, de kleur en de mobiliteitsimpact tijdens de duur van de opbouw.

4.

In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen menen, kan de verwerende partij in het onderdeel dat betrekking heeft op de beoordeling van de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening, ook verwijzen naar toepasselijke regels en voorwaarden die voortvloeien uit de planologische toets.

Voor de toepassing van artikel 4.4.9 VCRO is de windturbine in agrarisch gebied slechts aanvaardbaar als de aangevraagde werken (door hun beperkte impact) de realisatie van de algemene bestemming van het agrarisch gebied niet in het gedrang brengen. De formele motiveringsplicht noch een andere rechtsregel verbieden de verwerende partij om de motivering dat aan deze voorwaarden voldaan is in het onderdeel inzake de toets aan de goede ruimtelijke ordening onder te brengen. Er is terzake minstens een samenhang tussen de legaliteitstoets en de opportuniteitstoets, zodat de beoordeling inzake de impact van de windturbine en de gevolgen voor de realisatie van de agrarische bestemming van het gebied, uitgevoerd kan worden onder de hoofding 'beoordeling van de goede ruimtelijke ordening', in samenhang met de beoordeling van de functionele inpasbaarheid en de gevolgen voor het landbouwgebruik als relevant criterium en aandachtspunt in de beoordeling van de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening.

De verwerende partij gaat op gemotiveerde wijze in tegen het ongunstig advies van de eerste verzoekende partij. Zij geeft in de bestreden beslissing met een afdoende zorgvuldige en nauwkeurige motivering aan om welke redenen zij het advies niet volgt.

De verzoekende partijen komen in hun kritiek ook niet verder dan het poneren van een tegengestelde visie van de beoordeling in de bestreden beslissing, wat niet volstaat voor het succesvol aanvoeren dat de beoordeling in de bestreden beslissing van de verenigbaarheid van het aangevraagde met de goede ruimtelijke ordening de grenzen van de appreciatiebevoegdheid van de verwerende partij overschrijdt.

De verzoekende partijen tonen in hun betoog niet aan dat de bestreden beslissing zou steunen op foutieve gegevens, dan wel kennelijk onzorgvuldig of kennelijk onredelijk zou zijn.

Het middel wordt verworpen.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van de bvba STORM 25 is ontvankelijk.
2. De Raad verwerpt de vordering tot vernietiging.
3. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 350 euro, ten laste van de verzoekende partijen
4. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 100 euro, ten laste van de tussenkomende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 7 november 2017 door de zesde kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de zesde kamer,

Elien GELDERS

Karin DE ROO